

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2023

Upprättad 19 januari 2022

Maria Eriksson Svanberg

Rektor

Lagar som styr arbetet.

Skollagen och diskrimineringslagen styr skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering

- I skollagen 6 kap 6§ samt i diskrimineringslagen 3 kap 1§, står att det skall bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering.
- I skollagen 6 kap 7§ och i Diskrimineringslagen 3 kap 16§ står att skolan skall förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering.
- I skollagen 6 kap 8§ och Diskrimineringslagen 3 kap 18§ står att det skall upprättas en årlig plan med åtgärder för det kommande året samt en redogörelse för hur arbetet genomförts året innan.

Definitioner

Kränkande behandling

I Skollagen 6 kap 3§ definieras kränkande behandling som ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för all kränkande behandling

- Någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att hen har blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara

- Fysiska
- Verbala
- Psykosociala
- Text- och bildburna

Diskriminering

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 1 kap 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner (som skolan) genom till exempel strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. Det ska ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen har ett berättigat syfte.

Med *Likabehandling* menas att alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter. Det innebär dock inte alltid att alla elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Trakasserier

I diskrimineringslagens 4 § definieras trakasserier som:

- Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Rättigheter och skyldigheter

Eleverna har rätt till skydd mot kränkning och diskriminering, enligt skollagen och diskrimineringslagen. Varje incident av trakasserier, diskriminering och kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan. Hur personalen ska agera beskrivs under rubriken: ”Åtgärder vid kränkande behandling”. Alla elever har en skyldighet är att efterleva skolans värdegrund och ordningsregler.

Skolans värdegrund

Alla människor har lika värde och var och en ska respekteras för den hen är.

I skollagen och läroplanerna slås fast att den svenska skolan vilar på demokratisk grund. Skolans arbete utgår från elevernas mänskliga rättigheter och ska förverkliga FN:s barnkonvention.

På Sundlergymnasiet respekterar alla - ungdomar och vuxna - andra människors egenvärde.

Vi arbetar aktivt för att främja alla människors lika värde, människolivets okränkbarhet, jämställdhet mellan män och kvinnor, individens frihet och integritet, samt medkännande med andra människor.

På Sundlergymnasiet vet vi att en trygg skolvardag är en förutsättning för att lära och utvecklas och alla elever och anställda har rätt till samma skydd. Här värnar vi självklart om allas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, samt arbetar för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På Sundlergymnasiet ska alla känna sig trygga och trivas. Här ges förutsättningar för att alla ska kunna utvecklas så långt som möjligt, både i sina studier och som människor.

Syftet med planen är att värna om allas lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Denna plan omfattar både arbetet med likabehandling såväl som arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Främjande arbete

I Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling* (2019) kring hur skolor kan arbeta med likabehandling och för att motverka diskriminering och kränkande behandling beskrivs det främjande arbetet på följande vis:

"Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av både undervisningen och den undervisningsfria tid som eleverna har i relation till skolan. Det handlar bland annat om att lärare har samma positiva förväntningar på alla klasser och på alla enskilda elever, hur grupper organiseras så att alla elever kommer till sin rätt och hur lärare och elever bemöter varandra.

Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla elever utmanas och utvecklas, att eleverna får samtala om vilka värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i skolans verksamheter. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna. Det visar sig både i det som görs och sägs och i det som inte görs och inte sägs. Alla är inblandade. Skolans personal har makt och möjligheter att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö. Det främjande arbetet är en viktig del av skolans värdegrundsarbete."

På Sundlergymnasiet sker det främjande arbetet exempelvis genom att skolan arbetar med mänskliga rättigheter. Skolan strävar efter att i undervisningen regelbundet uppmärksamma jämställdhetsfrågor och att verksamheten ska präglas av ett normkritiskt förhållningssätt. Skolan strävar efter att ha en kontinuerlig dialog med elever kring allt som berör elevernas skolvardag. I mötet med elever strävar all personal efter att bygga förtroendefulla relationer som gör att elever både upplever att de har möjlighet att samtala förtroendefullt med personalen samtidigt som de upplever att personalen respekterar deras personliga integritet. Skolan arbetar utifrån ett MI-inriktat förhållningssätt.

Alla som arbetar i skolan har ett gemensamt ansvar för skolans främjande arbete.

Skolan är i samarbete med Amnesty International en skola för mänskliga rättigheter.

Förebyggande arbete

Skolans förebyggande arbete infattar bl.a. nedanstående:

Överlämning från tidigare skola

Sundlerhälsan får överlämningsinformation från tidigare skola om elevens behov relaterade till skolgången. Sundlerhälsan delger elevens lärare information som lärarna behöver känna till kring eleven.

Mentorskap

Varje klass har en eller flera mentorer som tar ett särskilt ansvar för att kontinuerligt följa elevernas kunskapsutveckling och studiesituation samt att arbeta med normer och värden i klassen. Mentorerna har varannan vecka schemalagd tid för att träffa sin klass.

Enkäter

Sundlergymnasiet genomför varje år en elevenkät med frågor om elevernas trivsel.

Utvecklingssamtal

Varje mentor har utvecklingssamtal med eleverna i sin klass, där diskuteras studieresultat, mående, trivsel och framtidsplaner. Eventuella signaler om kränkningar som kommer fram under utvecklingssamtalet utreds enligt rutin. Protokoll förs och sparas i respektive mentors IUP-pärm.

Elevhälsosamtal (EHS)

På elevhälsosamtal träffas elev, vårdnadshavare, mentor samt representant från Sundlerhälsan, för att prata om och planera för elevens fortsatta studier. Protokoll förs och arkiveras i skolans arkiv.

Hälsobesök med skolsköterska

Skolsköterskan kallar alla elever till hälsobesök under deras gymnasietid enligt 2 kap 27§ skollagen.

Skyddsombud/Elevskyddsombud

Skyddsombuden granskar den fysiska och den psykosociala miljön på skolan.

Elevkåren

Elevkårens styrelse ska främja inkludering av alla skolans elever och verka mot diskriminering och kränkande behandling. Rektor har regelbundna träffar med elevkårens styrelse.

Trygghetsarbete

På skolan finns en trygghetsgrupp där det tas upp hur man kan arbeta för att öka tryggheten och trivseln på skolan. Representanter från Sundlerhälsan och rektor samt representanter från åk 2 finns i gruppen och träffas en gång per termin. Protokollet sparas på Schoolsoft. På skolan genomförs årligen trygghetsintervjuer med enskilda individer för att ytterligare fördjupa skolans resultat i elevenkät och trygghetsgruppens arbete.

Åtgärder vid kränkande behandling

All personal har anmälningsplikt till rektor, redan vid misstanke om att trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling förekommer. All personal är skyldig att medverka i utredning om trakasserier, diskriminering eller kränkande behandling.

Disciplinära åtgärder kan bli aktuella enligt Skollagen 5 kap.

Kränkning elev-elev

- Vid signal från vårdnadshavare, elev eller personal om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av elev kontaktas mentorn. Mentorn genomför skyndsamt ett samtal med berörd elev och dokumenterar samtalet på avsedd kränkingsblankett (som finns på Schoolsoft) och lämnar till rektor. Personal som eventuellt blivit vittne till händelsen skriver ner sin upplevelse av skeendet och lämnar till mentorn. Skolkurator bistår vid behov mentorn i arbetet kring kränkningen.
- Efter samtalet informerar mentorn ansvarig för elevhälsan eller rektor och lämnar över dokumentationen. Mentor informerar berörd elevs vårdnadshavare (elev under 18 år) inom 24 timmar. En plan för det fortsatta arbetet läggs upp i samråd mellan mentor, ansvarig för elevhälsan eller rektor samt skolkurator. Planen kan till exempel innehålla vem som tar vilka kontakter, vilken information som ska lämnas vidare och vem som håller vilka samtal.
- Mentor, med stöd av ansvarig för elevhälsan, rektor eller skolkurator genomför samtalen med berörda elever. Beroende på situationen sker detta var för sig med de inblandade eller tillsammans. Samtalen dokumenteras. Det som kommer fram i samtalen avgör vilka åtgärder som vidtas, till exempel disciplinära åtgärder och/eller polisanmälan.
- Uppföljningssamtal hålls av mentor och vid behov ansvarig för elevhälsan, rektor eller skolkurator.

Kränkning personal-elev

- Vid signal om att personal utsatt en elev för kränkning eller trakasserier meddelas rektor, som genomför samtal med först berörd elev och sedan personal.
- Om misstanken kvarstår kontaktar rektor elevens vårdnadshavare (elev under 18 år), skolkurator samt eventuellt fackligt ombud. Rektor ansvarar för att en plan upprättas.
- Uppföljningssamtal hålls av rektor.

Kränkning elev-personal

- Vid signal om att elev/elever utsatt personal för kränkning eller trakasserier, informeras rektor, som för samtal med först berörd personal och därefter eleven.
- Om misstanken kvarstår kontaktar rektor elevens vårdnadshavare (elev under 18 år), skolkurator och eventuellt HR. Rektor ansvarar för att en plan upprättas.
- Uppföljningssamtal hålls av rektor.

Årlig plan för Sundlergymnasiet 2023

Rutin för den årliga planen

- All personal meddelar Sundlerhälsan eventuella signaler som skolan övergripande behöver ta tag i, som rör kränkande behandling och trakasserier.
- Skolan genomför årligen två elevenkäter som utvärderas av all personal vid planeringsdagar. I utvärderingen beaktas även de synpunkter från elever som framkommit vid trygghetsgruppens möten.
- Trygghetsarbetet tillvaratar elevernas upplevelser av skolmiljön och gör dem delaktiga i skolans systematiska arbetsmiljöarbete.
- Ansvarig för elevhälsan tillses att revidering av planen mot diskriminering och kränkande behandling sker i samverkan med Sundlerhälsan. Rektor förankrar planen vid APT och meddelar Kommunstyrelsen.

Kartläggning utifrån läsåret 2022

Analysen utgår från den elevenkät som genomfördes våren 2022 samt Trygghet och trivselenkäten som genomfördes i december 2022. Personal och trygghetsgruppen bestående av elever från de olika programmen i år 2 har tagit del av resultatet, analyserat och bidragit med förslag på åtgärder. Utöver detta har årets inkomna kränkingsutredningar analyserats.

Lsåret 21/22

Sundlergymnasiet är en skola där elever känner sig trygga och kränkningar är ovanliga. Denna bild framträder både i vår egen elevenkät och i de protokoll som förts vid skolans trygghetsgrupps möten. I årets elevenkät anger 94% av eleverna att de känner sig trygga i skolan, 5% av eleverna väljer alternativet ibland och 1% av eleverna har gett ett nekande svar på frågan. Vid granskning av de åtta kränkingsärenden som utretts under 2022 kan vi se att tre ärenden föranlett polisanmälan då det förekommit fysiskt våld. I de flesta ärenden är upprinnelsen verbala kränkningar som eskalerar. När skolan utreder och följer upp olika konflikter så löses konflikten. Inget av de åtta ärendena har återkommit senare under året. En slutsats är att det finns risker med att inte rapportera och utreda kränkingsärenden då konflikter och beteenden fortsätter. Frågan om vikten av att hantera och utreda kränkningar för att hindra och ändra beteenden lyfts med personalen under 2023.

Följande åtgärder planerades under 2022:

- Samtal kring studiero i klassrummet lyfts på APT.
- Frågan om elevernas upplevelse av studiero i klassrummet lyfts in i elevenkäten.

Under 2022 har skolan utifrån värdegrunden genomfört en dialog med personalen om elevernas upplevelse av trygghet, trivsel och studiero i klassrummen. I kollegiala möten har personalen delat med sig av konkreta råd, metoder och miljöer som fungerar i undervisningssituationer. Mentorerna har sedan haft liknande dialog med sina elever där de har fått dela med sig och redovisat vad de tycker är viktigt för att uppnå en trygghet, trivsel och studiero i klassrummet. En utställning av både elevernas och personalens svar presenterades på KU-dag och i personalrummet.

Under en av KU-dagarna i augusti fortsatte arbetet kring trygghet, trivsel och studiero med personalen. Arbetsuppgiften handlade om att analysera materialet från vårens arbete tillsammans med resultat av elev- och skolinspektionens enkäter. Vi har konstaterat att det finns ett behov av att fortsätta implementera våra rutiner i verksamheten.

- Planen mot kränkande behandling implementeras på annat sätt än tidigare.

I början av höstterminen utlyste skolan en värdegrundstävling för alla klasser. Utmaningen var att på valfritt sätt definiera Sundlerandan och skolans värdegrund. Under klasstiden har mentorerna arbetat med och diskuterat vad skolans värdegrund egentligen är och vad den står för. En jury bestående av kommunchef, folkhälsostateg, ordförande i RFSL i VG-regionen och Sundlergymnasiets skolkurator granskade bidragen och utsåg en vinnare. Vinnarklassen utsågs under festliga former i skolans foajé och sedan bjöds på klassmys på en lokal pizzeria. Filmen klassen producerade publicerades på kommunens hemsida.

- Elevkårens arbete med program- och årskursövergripande gemensamma aktiviteter uppmuntras.
Under 2022 har elevkåren genomfört några aktiviteter för skolans alla elever. Det är tydligt att elevkåren behöver stöd i sitt arbete. Organisationen Sveriges Elevkårer finns till styrelsens förfogande och rektor stöttar på skolan.
- Eleverna ska vara delaktiga i framtagandet av en ny lättillgänglig och elevinriktad kortversion av planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Insatsen har inte genomförts och rektor och skolkurator anser att behovet har upphört då annat arbete genomförts.

Prioriterade åtgärder under 2023

Åtgärd	Ansvarig	När?
Samtal kring kränkingsutredningar Case-övningar	Skolchef	APT under VT
Skolans rutiner kring trygghet, trivsel och studiero synliggörs i våra processer	Rektor	APT och KU-dagar 2023
Frågan om elevernas upplevelse av studiero lyfts in i höstens elevenkät.	Rektor	Augusti 2023
Kontinuerligt värdegrundsarbete med stöd av Andreas Jonssons föreläsningar samt övningar ur ”Gör nått”	Rektor, mentorer	HT 2023
Gemensamt arbete på hela skolan för att synliggöra vår värdegrund	Rektor, personal	HT 2023
Nya ordningsregler utifrån värdegrunden och ny skollagsstiftning samverkas	Rektor	VT 2023